

Paprastasis grammuolys

7K1

Gretos Antanaitytės

- Sužinosime, kaip vystosi grambuolio lervos, kiek jos tuno žemėje ir skirstomos į kokias rūšis.

JAUNU MEDELIU SIAUBAS

- Anksčiau Grambuolių šeima buvo priskiriama plokštėtaūsių šeimai.
- Jai priklauso stambūs, rudi, ritinio formos vabalai. Kartais liaudiškai vadinami „karkvabaliais“.
- Apgraužia įvairių lapuočių medžių ir krūmų lapus. Pavojingi miško ir žemės ūkio augalų kenkėjai.
- Lervos stambios „C“ raidės formos. Turi rudą galvą ir tris poras kojų. Užauga iki 65 mm ilgio. Pilvelio galas maišelio formos, tamsesnis - persišviečia žarnų turinys. Paskutiniame pilvelio segmente yra dvi išilginės, beveik lygiagrečios ritinio formos dygliukų eilės (po 22-30 dygliukų).

- Paprastojo ir miškinio grambuolio lervos tarpusavyje beveik nesiskiria.

- Grambuoliai turi mažai natūralių priešų, todėl jų masinis žuvimas (ypač lervų), susijęs su kokiomis nors ligomis ar parazitais, yra retas reiškinys. Populiacijos dažniau kenčia nuo nepalankių meteorologinių sąlygų. Lervų skaičius žymiai sumažėja po gilaus dirvos išalo. Drėgnesnėse augavietėse grambuolio lervas puola grybelis *Botrytis tenella*, kuris atskirais atvejais pažeidžia nuo 25 iki 30%. Iš vabzdžių grambuolių lervas parazituoja tachinos *Dexia rustica* F., *Microphthalma disjuncta* Wied., vapsvos *Tiphia femorata* F. ir *Scolia* sp. Taip pat lervas parazituoja *Psammomermis genties* kirmėlės ir kai kurios bakterijų rūšys, pvz.: *Bacillus melolonthae*.

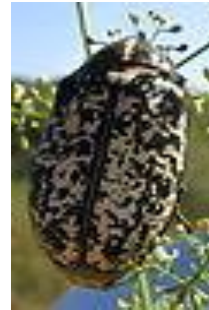
- Dažni, ypač gausūs pietinėje ir rytinėje Lietuvoje. Labiausiai kenkia pušims, beržams. Vasarą lervos (80%) laikosi dirvos paviršiuje (2-20 cm gylyje). Lervos migruoja vertikaliai dėl drėgmės ir temperatūros svyravimų. Jaunos lervutės minta plonomis šaknelėmis ir humusu. Daroma žala menka ir mažai pastebima. Paaugę maitinasi storesnėmis šaknimis, pergrauždamos jas ar išgrauždamos galias žaizdas, todėl 2-3 ūgio lervos pačios žalingiausios.
- Grambuolių lervos vengia vietų, kur auga kryžmažiedžiai augalai: lubinai, dobilai, šeivamedžiai ir kiti. Vengia tankių, dirvą užpavėsinančių pasėlių, senų pievų.

GRAMBUOLIAI

Čia tik keletas jų:

Margasis grambuolys

Vasarinis grambuoly

Miškinis grambuolys

Naktinis grambuoliukas

- www.msat.lt/lt/kenkejai/vabzdziai/saknu-kenkejai/grambuoliai-lervos/

